

Tebi Majko

Glasilo Svetišta bl. Marije Propetoga Isusa Petković

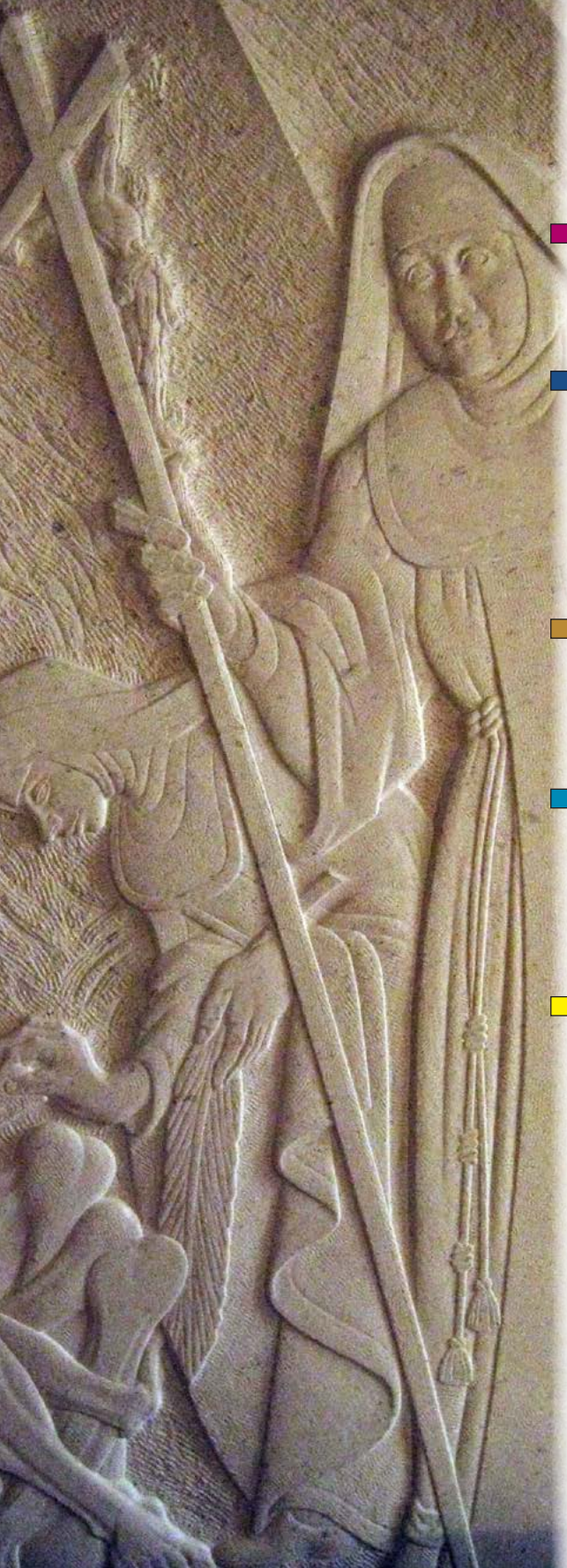
Blato • 9. ožujka 2025. • br. 1 • god. XIX.

Cijena 1,50 Eura

ISSN 1846-6400

<http://marijapropetog.hr/tebi-majko/>

Sadržaj

3 Riječ urednice

O bl. Mariji Propetoga...

s. M. Emila Barbarić

4 Pouzdanje u Boga – jedina sigurnost

Blaženičina promišljanja

bl. Marija Propetoga

9 Molitva pred križem

10 O ljubavi i sjedinjenju s propetim Kristom

12 O neizmjernom milosrđu i ljubavi Božjoj
i o ustanovi ove družbe za djela milosrđa

Svjedočenje redovničkoga života...

16 Pravednice među narodima

O 20. i 35. obljetnici smrti s. Cecilije i
s. Karitas

Djelovanje Družbe Kćeri Milosrđa...

s. M. Kristina Injić

30 »Gospodine, što hoćeš da učinim?«

IX. redoviti kapitul Provincije Krista Kralja
Družbe Kćeri Milosrđa

Molitveni kutak

Jela Protić

34 Život

35 Zaklada »Blažena Marija Petković«

s. M. Juliana Beretić,
glavna i odgovorna urednica

Poštovani čitatelji glasila i štovatelji blažene Marije Propetoga!

Poštovani čitatelji glasila *Tebi Majko*,

srdačno vas pozdravljam u ovim korizmenim danima sa željom da nas oni dovedu do radosnoga slavljenja i življenja Uskrsa, onako kako dolikuje najvećoj istini i svetkovini naše svete katoličke vjere. Neka nam u tomu pomognu i tekstovi ovoga glasila. Naša je blaženica znala cijeloga svoga života pouzdano ići prema jedinoj svrsi svojega života – Kristu raspetome i uskrslome u kojega je polagala sve svoje nade, od onih mladenačkih do najzrelije dobi. Životnih joj nedaća i teškoća nije nikad nedostajalo, ali je zato ni pouzdanje koje je gradila na Bogu nije nikad napuštalo, pa ni onda kad se trebalo »nadati protiv svake nade«. Učila je iz stvarno življena vjerničkoga života i njegovih okolnosti. Učila je iz svakoga križa koji ju je dopao, a tomu je poučavala i svoje sestre:

»Križ je najveća škola.
To je ona debela knjiga, puna milosti i znanja.
Sve drugo, sestro moja, taština je.«

Da su sestre doista usvajale pouke svoje majke utemeljiteljice, bl. Marije Propetoga, svjedoče nam njezine duhovne kćeri, poput s. M. Cecilije Jurin i s. M. Karitas Pirović, koje su za hrabro življenje karizme milosrđa u vrijeme Drugoga svjetskoga rata prema židovskoj djeci još 1989. godine primile priznanje Pravednika među narodima.

S velikim pouzdanjem u Boga, a vjerujem i po zagovoru naše blaženice, slavile smo redoviti IX. kapitula Provincije Krista Kralja i tražile odgovor na nekoć pitanje sv. Franje: »Gospodine, što želiš da učinim?« Osluškivale smo Gospodinov odgovor u stvarnosti naše hrvatske provincije i cijele Družbe Kćeri Milosrđa, tražeći najbolja rješenja kako bismo ostale vjerne Bogu i Crkvi i pomogle današnjem društvu u kojem plovimo po uzburkanu moru. Svjesne toga da se jedino s Gospodinom može stići u sigurnu luku spasa, pripremile smo 18 odluka kapitula. Želimo tim odlukama, uz ostale družbine smjernice, moliti Duha Svetoga za prosvjetljenje, da nas ojača svojom snagom i obasja svojim svjetlom, da »u nadi protiv svake nade« u sebi oživimo družbinu karizmu milosrđa – Bogu na slavu, a ljudima na spasenje, na posvećene duše, nas i onih koji su nam povjereni.

Blagoslovljen vam sav korizmeni hod za sretan Uskrs!

s. M. Emila Barbarić,
provincijalna predstojnica i
promicateljica kauze bl. Marije Propetoga

»Zato vam kažem: Ne budite zabrinuti za život svoj: što ćete jesti, što ćete piti; ni za tijelo svoje: u što ćete se obući. Zar život nije vrjedniji od jela i tijelo od odijela? Pogledajte ptice nebeske! Ne siju, ne žanju niti sabiru u žitnice, pa ipak ih hrani vaš nebeski Otac. Zar niste vi vrjedniji od njih? A tko od vas zabrinutošću može svome stasu dodati jedan lakat? I za odijelo što ste zabrinuti? Promotrite poljske ljiljane, kako rastu! Ne muče se niti predu. A kažem vam: ni Salomon se u svoj svojoj slavi ne zaodjenu kao jedan od njih. Pa ako travu poljsku, koja danas jest a sutra se u peć baca, Bog tako odijeva, neće li još više vas, malovjerni? Nemojte dakle zabrinuto govoriti: 'Što ćemo jesti?' ili: 'Što ćemo piti?' ili: 'U što ćemo se obući?' Ta sve to pogani ištu. Zna Otac vaš nebeski da vam je sve to potrebno. Tražite stoga najprije Kraljevstvo i pravednost njegovu, a sve će vam se ostalo dodati. Ne budite dakle zabrinuti za sutra. Sutra će se samo brinuti za se. Dosta je svakom danu zla njegovu« (Lk 12,22-31).

Jednom sam kao vjeroučiteljica u Školi za medicinske sestre u Zagrebu pročitala ovaj odlomak Lukina evanđelja i zatražila od učenika da u tišini razmišljaju nad tekstom koji su čuli da bismo o njemu poslije razgovarali. Jedna je

Pouzdanje u Boga – jedina sigurnost

učenica digla ruku, želeći nešto reći. Dala sam joj mogućnost da kaže što želi. Pitanje je glasilo: »Časna, vjerujete li Vi stvarno u ovo?« Odgovorila sam joj, onako iskreno i spontano: »Kad ne bih u ovo vjerovala, danas s vama o ovoj temi ne bih promišljala.« Odmah su se i drugi uključili u raspravu. Učenici su bili različitih mišljenja, ali smo nastavili razgovor koji je, uvjeren sam, bio konstruktivan.

Od tada svaki put kada čitam ili slušam taj odlomak Lukina evanđelja prisjetim se tog događaja. A čitanjem pouka bl. Marije Propetoga otkrivala sam kako je ona živjela od pouzdanja u Boga. Uvidjela sam da za tu stvarnost koristi razne pojmove: *pouzdanje, povjerenje, providnost, nada, usanje, oslonjenost na Boga* itd. U nje su sve to sinonimi – svi joj ti pojmovi imaju isto značenje jer su joj nerazdvojivi, međusobno se isprepliću i prožimaju – izviru joj iz istog izvora.

Čovjek je po svojoj naravi najčešće nedosljedan prema sebi pa tako i prema drugima, iz čega izlazi i nepouzdanje u sebe i u druge. Premda se ponajviše uzda u sebe, s druge strane uočava svoju nemoć, koju teško prihvaća te traži i očekuje pomoć od drugih i uzda se u njih. Iako se najčešće uvjerava da na zemlji nema sigurnosti, ipak se čvrsto drži zemlje i zemaljskoga. Tek kad se uvjeri da mu zemaljsko izmiče i klizi ispod nogu potraži pomoć odozgo, pa tako – htio ili ne htio:

»U svojoj suočenosti sa zadaćama i pogibli-
ma života čovjek mora imati oslonce na koje
može računati, utočišta u koja će se skloniti,
da ga ne umrtvi tjeskoba već da ustraje una-
toč kušnjama, nadajući se da će postići cilj
potrebno mu je pouzdanje. Ali u koga da se
pouzda?«¹

Isti izvor odgovara: »Pouzdanje je vjera u
Boga.«

Svatko tko ima iskustvo Boga jasno mu je da
je jedino Bog apsolutno pouzdan. I svatko, tko
ne želi biti iznevjeren, trebao bi se pouzdavati
u Boga. Pojedinci i zajednice koji su se pouz-
davali u Boga, ostvarivali su životne uspjehe i
postizali ono što su željeli, ako je cilj bio oprav-
dan. Njihov je oslonac u svakom trenutku bio
Bog. Zasigurno ima i ljudi u koje se možemo
pouzdati, ali smo jednako svjesni toga da po-
uzdanje u čovjeka nema apsolutno jamstvo, a
to potvrđuje i Sveto pismo: »Proklet čovjek koji
se uzdaje u čovjeka, i slabo tijelo smatra svojom
mišicom, i čije se srce od Gospodina odvraća«
(Jer 17,5).

Svjesni smo da bi bilo nemoguće odrasti i
razviti se u zrele osobe kad ne bismo imali po-
uzdanja u svoje bližnje, što smo iskusili odra-
stajući u vlastitoj obitelji, uz roditelje, braću, se-
stre i ostale ukućane. Bez pouzdavanja u druge
ne bismo prohodali, progovorili, nahranili se,
obrazovali se, pronašli svoj životni put itd. Po-
uzdanje je Bog usadio u čovjeka i zato ga naj-
češće ni ne zamjećujemo. Čini nam se da nam
je pouzdanje nešto prirodno i posve naravno.
Donekle to možemo i potvrditi. Ali nijedno
pouzdanje koje gradimo na bilo kome ili bilo
čemu drugome osim na Bogu, nije apsolutno.
Bog je onaj koji od prvih stranica Biblije jamči

čovjeku sigurnost, ispunjavajući sva svoja obe-
ćanja na kojima čovjek gradi svoje pouzdanje i
povjerenje u njega.

Bog nas upravo na tome poučava, kako mi –
stvoreni na njegovu sliku – trebamo biti osobe
na koje se može osloniti i Bog i čovjek, a to je i
smisao našega vjerničkoga života.

Što više upoznajemo bl. Mariju Propeto-
ga iz njezinih pouka i osobnih duhovnih zapi-
sa, otkrivamo kakvo je neizmjereno pouzdanje
u Boga imala naša blaženica i kako ga je svje-
dočila riječju i svojim djelovanjem. U svojim
duhovnim zapisima i poukama sestrama često
spominje pouzdanje u Boga, pouzdanost u nje-
ga, i uvijek iznova izriče da se ona u svemu po-
uzdaje u njega itd. Imala je mnoga iskustva po-
uzdanja u Boga – kao osoba ponikla i odgojena
u vjerničkoj obitelji, kao voditeljica više kato-
ličkih društava, kao utemeljiteljica i poglavari-
ca nove redovničke družbe, kao misionarka u
misijskom području Južne Amerike u vrijeme
Drugoga svjetskog rada i nakon njega. Posebi-
ce je njezino povjerenje raslo u odnosu na no-
voosnovanu redovničku zajednicu zbog koje se
kanila što prije vratiti u Europu i nastavi s prav-
nim tijekom utemeljenja Družbe Kćeri Milosr-
đa prolazeći sve postupke do konačnoga zavr-
šetka i papinskoga priznanja Družbe. Duboko
se pouzdala u Božju riječ koju je dobila preko
zagrebačkog pomoćnog biskupa Josipa Langa
da je Družbe njegovo djelo i da u to nikad ne
smije posumnjati. Družba se čudesno razvija-
la i nadvladavala razne zapreke, što je bl. Ma-
riju Propetoga još više učvršćivalo u pouzda-
nju u Boga i njegov naum s njom i njezinim
sestrama.

Na drugu vazmenu nedjelju, 16. travnja
1950., naša majka utemeljiteljica poziva svo-
je sestre u zajednici Caseros u Argentini da im
prenese pouku o pouzdanju u Boga, koju za-
počinje riječima: »Kćeri moje, danas me je Bog

¹ Usp. Xavier Léon DEFOUR i sur. (ur.), *Rječnik biblij-
ske teologije*, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1969., 940.

nadahnuo da vam moram govoriti o pouzdanju u njega jer po ovom pouzdanju postizemo sva dobra.«²

Jasno joj je što želi postići: prenijeti sestrama ono najpotrebnije i najdragocjenije na životnom putu, potrebu pouzdanja u Boga i potaknuti ih da se jedino s pouzdanjem u Boga može postići ono što je Bogu milo i čovjeku korisno. U vlastitome životu imala je neizmjer-

no iskustvo Božje blizine. I višestruko svjedoči koliko je Bog na njezinu životnom putu očitovao svoju volju i pomagao joj da se ta njegova volja ostvari i na njoj i na svima onima koji su joj bili povjereni. Čitala je o duhovnim velikanima Crkve i učila iz njihova života jer je vjerovala da su iskusniji od nje – sama se po tom oblikovala i to prenosila svojim sestrama:

»Sveta Terezija je govorila da ćemo moći toliko postići koliko pouzdanja i vjere budemo imali. Tako duša koja ima pouzdanja može učiniti puno, a koja se malo pouzda ili se uopće ne pouzda, ništa neće učiniti.«³

Ono iz čega svaka osoba, a pogotovo krštena i Bogu posvećena, mora znati učiti jest Riječ Božja, kako i sama govori: »Razmatrajte, kćeri moje, Isusove riječi: 'Tko vjeruje u mene, činit će djela koja ja činim; i veća će od njih činiti.'« (Iv 15,12).⁴

A težnja bi vjernika trebala biti da se nadahnjuje na Božjoj riječi jer je upravo ta riječ najautentičnije svjedočanstvo pouzdanja i svaki bi vjernik trebao na njoj graditi svoj život. Stoga bl. Marija Propetoga mnogo puta navodi primjer onih koji su bili blizu Isusu u njegovu zemaljskom životu, njegovi učenici i pratioci: »Da, kćeri moje, apostoli, siromašni i neuki ribari, učinili su velika djela jer je njihova vjera i pouzdanje u Isusa bilo veliko.«⁵

Premda je bl. Marija Propetoga na svom životnom putu razvila duboko iskustvo pouzdanja u Boga, nerado sestrama navodi sebe za primjer, već ih uvijek poučava iz primjera drugih, a one će onda – u suradnji s Božjim nadahnućima – razabrati i prihvatiti ono što im je potrebno i što im sve može pomoći. Dok je poučava-

³ Isto.

⁴ Isto.

⁵ Isto.

² Marija Propetog Isusa Petković, *Pouka*, 16. travnja 1950.

la svoje sestre uvijek je imala na umu ono što bi im moglo pomoći, da što više učine za slavu Božju, za vlastito spasenje i spasenje drugih. Stoga im navodi primjer koji poznaje:

»Može nam poslužiti primjer otaca Predragocjene Krvi Isusove iz Sjeverne Amerike koji su došli u Čile premda nisu nikoga poznavali, niti su tu išta imali. Nisu poznavali ni domaćega jezika da bi se mogli s domorodcima sporazumjeti. Uza sve to su obratili narod i podigli velik kolegij i župnu kuću. Na početku su unajmili malu kuću, a sada imaju ogroman kolegij. Vidite, kćeri moje, kako se sve može kad se ima pouzdanje u Boga.«⁶

Majka utemeljiteljica želi tim primjerima ohrabriti sestre i potaknuti im volju za još veća djela u pouzdanju u Gospodina i da tako promijene svoje prijašnje neispravne stavove:

»Zato, kad jedna kaže 'ne mogu', sigurno neće moći jer se pouzdaje samo u sebe, a ne u Boga. Ali koja stavlja svoje pouzdanje u Gospodina, unatoč svoje slabosti, moći će sve, jer sve se može u Svemogućem Bogu.«⁷

Majka Marija Propetoga pronalazi živopisne primjere koje svaka sestra može razumjeti i primijeniti ih u svom vlastitom životu i po njima ispitati svoju savjest u odnosu na osobno pouzdanje u Boga.

»Da, kćeri moje, sve možemo s Bogom. Sjetite se sv. Petra koji je hodao po vodi dok je imao pouzdanja, ali čim je časak posumnjao, počeo je tonuti. Tako se događa i s nama kad se ne pouzdajemo u Boga, odmah tonemo.«⁸

Dobro zna bl. Marija Propetoga da se u svakodnevicu često nije lako snaći, naći ispravan putu i odlučiti se za ono što je dobro. Zato poučava svoje sestre:

»Živimo u preteškim vremenima velikih iskušenja za čovječanstvo, da se vidi koji su vjerni Bogu, a koji nisu. Ali ovo stanje progonstva Crkve nije samo sada nego je tako od svih vremena. Poznat vam je život sv. Katarine Emerich koja je trebala izaći iz samostana i živjeti u nekoj kolibici, gdje je – bolesna i zapuštena – razgovarala s Isusom. I, unatoč toj velikoj kušnji, nikad joj nije pomankalo pouzdanja u Boga.«⁹

Uza sve primjere iz života svetaca, bl. Marija Propetoga svjesna je toga da se svatko mora svojim putem približiti Bogu, s njime uspostaviti osobnu komunikaciju i način suradnje s njegovom milošću i s njegovim nadahnućima. Svatko ima svoj osobni put kojim ga Bog zove i vodi i zato svoje sestre osvjješćuje na tom duhovnom putu:

»Ali nemojte misliti da će vam s pouzdanjem biti sve lako i da vam se ništa teško neće dogoditi. Mučenici su se slijepo pouzdavali u Boga, a ipak su trebali trpjeti muke i nevolje. Nisu bili lišeni muka i nevolja nego su ih, zahvaljujući kreposti pouzdanja, junački podnosili i do kraja podnijeli. I danas mnoge duše čine velika i divna djela jer se pouzdaju u Boga.«¹⁰

Majka Marija Propetoga, svjesna da se ništa ne može postići samo svojom snagom, makar imali iskrene nakane, čvrstu volju i jasan cilj, svoje sestre upravo majčinski poučava:

⁶ Isto.

⁷ Isto.

⁸ Isto.

⁹ Isto.

¹⁰ Isto.

»Zato, u svakom času trebate zazivati Duha Svetoga i s njim ćete moći učiniti velika djela. Zazivajte ga i molite da vas rasvijetli da možete vidjeti i razumjeti što vam je činiti. S njegovom pomoći, bez ijednog novčića, otvorile smo dvije kuće u Čileu, u stranoj zemlji, gdje nismo nikoga poznavale. Tako imamo još dvije nove kapelice i još dva svetohraništa za Isusa. Vidite, kćeri moje, koliko se može učiniti kad gajimo pouzdanje i veliku ljubav prema Bogu jer se ispunjavaju Gospodinove riječi: 'Doista, onomu koji ima još će se dati, neka ima u izobilju, a od onoga koji nema oduzet će se i ono što ima.'« (Mt 25,29).¹¹

Ovu svoju pouku sestrama bl. Marija Propetoga završava iskrenim majčinskim riječima iz kojih izvire sigurnost iskustva koje se postiže pouzdanjem u Božju snagu i njegovo svjetlo.

»Neka pouzdanje u Boga ulijeva mir u vaše duše i prati napredak vaših djela. Iz velike vjere rađa se pouzdanje, a iz pouzdanja izvire ljubav. A s ljubavlju, vjerom i ufanjem stvaraju se djela za Boga.«¹²

Potom, u nastavku pouke, bl. Marija Propetoga sve oblači u ruho ljubavi bez koje ne bi bilo ni vjere, ni povjerenja, ni pouzdanja, ni ufanja, jer sve ima jedan te isti izvor i temelj u Bogu koji je Ljubav, a čija su obilježja prepoznatljiva: »Ljubav sve može, sve hoće, sve spašava; ljubav sve podnosi i svakoga želi obradovati. Ljubavi ništa nije teško.«¹³

Pouzdanje je bl. Marija Propetoga izrekla u molitvi svojih duhovnih zapisa kada nije bilo sve onako kako je zamišljala i htjela. Suočavala se s patnjama svake vrste – duhovnim, dušev-

nim i tjelesnim, ali nije očajavala već je s pouzdanjem vapila:

»Isuse, u tebe se pouzdajem. Ti si nada moja od mladosti moje, ne odbij me od sebe zbog svog predobrog srca, zbog svog svetog imena, zbog svoje krvi prolivene za mene. Vrati mi svoju milost i oživjet ću. Ti koji si oživio Jairovu kćer, oživi i mene. Ti koji si uskrisio mrtvog Lazara, uskrisi i mene napola mrtvu, da ti vječnu hvalu pjevam. Izbavi me od svih neprijatelja mojih, koji napadaju moju dušu u ovoj tami. Gospodine, daj da vidim. Gospodine, daj da čujem tvoj glas. Pokaži mi svoje lice i milosrđe svoje, i bit ću spašena. Daj, utisni u moje srce živa čuvstva vjere, ufanja i ljubavi i daj mi skrušenu bol za moje grijeh e i čvrstu odluku da se popravim. Daj mi milost da te ljubim, uvijek, vjerno do vječnosti i da tebe samog služim po sve vijeke vjekova.«¹⁴

Neka nam svima primjer i zagovor bl. Marije Propetoga pomogne da se uzmogemo pouzdavati u Gospodina i vjerovati da se on brine o svemu, a naše je pridodati dragovoljno naš udio kojim ćemo prihvatiti sve ono što nam on u svojoj ljubavi i milosrđu nudi. Neka nam milosti ove jubilarne godine pomognu da sa svima koji su nam dani na životnom putu povjericemo i zaživimo istinu svetopisamske riječi:

»Zna Otac vaš nebeski da vam je sve to potrebno. Tražite stoga najprije Kraljevstvo i pravednost njegovu, a sve će vam se ostalo dodati. Ne budite dakle zabrinuti za sutra. Sutra će se samo brinuti za se. Dosta je svakom danu zla njegovu« (Lk 12,30-31).

¹¹ Isto.

¹² Isto.

¹³ Isto.

¹⁴ Marija Propetog Isusa Petković, *Privatni duhovni dnevnik*, prir. Mladen Parlov, Zagreb, 2014., 126-127.

Želim da živim i umrem
kao ti, Ljubavi moja.
Ti si, o Dobroto neizmijerna,
živio nepoznat
i umro zapušten od svakoga.
Ja sam tvoja, Isuse!
Posve, posve se predajem tebi,
Gospodaru moj i Kralju moj,
da sa mnom učiniš po
svojoj svetoj volji
i kako Otac naš hoće.
Budi volja tvoja i njegova
sa mnom
i s ovom tvojom malom družbom.
Daj mi samo milost
da upoznam i ispunim
tvoju presvetu volju.
Družba je ova tvoje djelo,
ja sam samo službenica tvoja,
stara služavka,
tvoja vijekom,

Marija Propetoga

Pouka Majke Marije Propetoga u Rimu, 11. ožujka 1962.

O ljubavi i sjedinjenju s propetim Kristom

U ovom svetom korizmenom vremenu obnovimo, sestre i kćeri mile, ljubav prema Isusu propetomu i njegovu svetom križu, na kojem je iz ljubavi za nas umro. Uzvratimo mu ljubav za ljubav, tako da iz ljubavi prema njemu, po njegovu svetom primjeru, uzljubimo naše male križeve koje nam Gospodin šalje za naše vječno spasenje i spasenje duša. Sveti Franjo i drugi sveci žarko su ljubili Krista propetoga, razmišljali su i dugo molili pred njegovim svetim križem.

U propetom Spasitelju je naš spas, naša jakost, naša utjeha, naše spasenje i na smrti naša jedina baština, a raspelo je ono s čime će nas u grob položiti. Zato u našim svetim Ustanovama br. 196 piše:

»Neka sestre naročitom pobožnošću štuju rassetog Spasitelja, neka nastoje u njemu biti sjedinjene kao žrtve ljubavi, za slavu Oca i spas duša, odričući se samih sebe, kroteći vlastite strasti, noseći na svom tijelu križ spasenja, ne upoznavajući drugu ljubav osim Krista rassetoga, kako smo obećale na dan svoga oblačenja: 'A ja, Bože sačuvaj da bih se ičim ponosio osim križem Gospodina našega Isusa Krista po kojem je meni svijet rasset i ja svijetu.' (Gal 6,14).«

Raspeti Krist neka bude sva naša ljubav, naše ufanje. Sjedinjena s tobom na križu, tebi za ljubav, sve ću trpjeti.

O vi, drage zaručnice Kristove, budite uvijek blisko sjedinjene s rassetim zaručnikom i s njim na svom križu rasete, prikazujmo se Ocu za naknadu grijeha i uvreda njegovoj Očinskoj ljubavi. Mi, koje smo od Boga izabrane da mu nadoknađujemo za neizmjerne zloće i uvrede svijeta, trpimo dragovoljno i s ljubavlju sve što nam nebeski Otac šalje za naše posvećenje. Nosimo rado svoj križ za Isusom, slijedeći ga, kako reče: »Zataji sebe, uzmi svoj križ i slijedi mene« (usp. Mt 16,24). Mi, kao njegove sljedbenice i zaručnice, predano nosimo svoj križ za spas duša, kako smo odabrale ići za njegovim stopama, dragovoljnim primanjem svih kritika koje nam on pošalje u životu.

Nema na svijetu osobe koja nema križa i boli. Svatko mora nositi križ na ovoj zemlji, jer je to dolina suza, samo je velika razlika, kako se nosi križ. Tko ga nosi dragovoljno i strpljivo, taj uživa radost i veselje, mir u Duhu Svetomu, kako je govorio sv. Pavao, koji je bio ogorčen svakojakim križevima i progonstvima, pa je ipak klicao da je obilovao radošću u svim svojim bolima (usp. Fil 4,12).

Ali tko se opire križu, i nosi ga na silu, taj ne može imati nikada mira, već svojom nestrpljivošću pribavlja sebi još veće neugodnosti, pa umjesto nagrade u nebu, koju će dobiti strpljivi, nestrpljive čeka veća kazna.

Po primjeru sv. Franje ljubimo rassetoga Krista, našu slatku rassetu ljubav, i budimo s njim sjedinjene. On će nam dati snagu i lakoću, da nosimo dragovoljno i odano svoje križeve, po njegovoj svetoj volji, njemu za ljubav. Zato imajmo uvijek pred očima propetoga Krista, da možemo strpljivo snositi svoje boli koje nam njegova ruka šalje.

Dostatan je tračak naše vjere u Spasiteljeve riječi, pa da svaki križ boli više uvažavamo nego sva bogatstva; da jednu kršćanski trpljenu uvredu uvažavamo više od svih časti; da jedno poniženje, pa i ono najpodlije uvažavamo više od svih lovor-vijenaca; da sramotu uvažavamo više od svih odobravanja i hvala.

Sveti Jakov kaže da poslije kušnje dolazi kruna života (Jak 1,12). Križ nam osigurava ulazak u nebesko nasljedstvo. U tajni križa skriva se velika tajna mudrosti, jer su sva znanja ovoga svijeta prema križu samo ludost.

Čast rassetim dušama, jer su one odabrane Božje, zabilježene za vječnost pečatom velikoga Kralja Krista. Zato ljubav prema rassetom Kristu i nebeskom Ocu neka nas oduševljava i potiče, da drage volje i radosno nosimo sve križeve, kao biljeg našega spasenja, kao sretne zaručnice neokaljanoga Jaganjca, koji je za našu ljubav nevin snosio sve boli i na križu za nas umro.

U propetom Kristu sve vas ljubi i želi svet Uskrs,

vaša duhovna majka Marija Propetoga

*Pouka Majke Marije Propetoga u Rimu,
25. ožujka 1962.*

O neizmjernom milosrđu i ljubavi Božjoj i o ustanovi ove družbe za djela milosrđa

Predrage sestre, podignimo danas svoj duh nebeskom Ocu i zahvaljujmo mu na neizmjernom milosrđu, jer je po svom preljubljenom Sinu htio spasiti čovječanstvo. Presvetim utjelovljenjem svoje riječi, koja je na današnji dan iz njegova krila sišla na ovu bijednu zemlju i krepošću Duha Svetoga utjelovala se u utrobi Prečiste Djevice Marije: »Riječ Tijelom postade, i nastani se među nama.«

Danas se je pomirilo nebo sa zemljom, danas je Sin Božji došao na ovaj svijet, da ga spasi i da zadovolji Ocu za grijehе svijeta svojom mukom i smrću na Križu. Danas se Sin Božji zaručio s čovječanstvom, da poslije ostane s nama utjelovljen u svetoj hostiji za našu jakost i utjehu. Danas se Sin Božji učinio našim Spasiteljem, kako je već bilo obećano našim praroditeljima u zemaljskom rajju. Tisuće i tisuće duša je očekivalo u limbu Otkupitelja, vapijući za ovim danom.

Pisano je, da je u ovom istom danu, 25. ožujka, umro naš Spasitelj na križu. I stvaranje svijeta bilo je na taj dan, pa i mnoga druga djela Božja, djela Božjega milosrđa i ljubavi.

Na ovaj sveti dan Božjih djela milosrđa, Gospodin je učinio i početak Družbe Kćeri Milosrđa, da preko nje vrši djela svoga milosrđa, po izabranim dušama za širenje svoje ljubavi, za slavu Očevu, kao i za spasenje duša. Ova je družba djelo Božje, kako je to bilo objavljeno biskupu Josipu Langu. Ova je družba ustanovljena za djela Božjega

milosrđa, da njezine članice iz ljubavi prema Bogu vrše djela milosrđa, da služe njega u bližnjemu, kako je Isus rekao: »Što učinite jednom od ove moje male braće, meni ste učinili.«

Stoga ova družba, prema svojoj svrsi, mora da bude zalog milosrđa, naročito za spas i kršćanski odgoj zapuštene djece, svijeta i mladeži, učeći ih kršćanski nauk i pripremajući ih za moralan život; učeći ih radu i svemu onom što je potrebno za uzdržavanje života, napose ih upućujući u djela milosrđa, u apostolskom radu i misijama.

Mi nismo, kao neke družbe, ustanovljene za to da učimo djevojke svjetske ispraznosti, kao što su sviranje, moderno vezivo i svjetske nauke. Za to se ova družba nije ustanovila, mile moje, već samo za milosrdna djela u siromašnom narodu, za apostolski i misijski rad. Inače ne bi bilo potrebno da se ustanovi ova naša družba. Zato čuvajte glavnu i posebnu svrhu Družbe. Ja bih htjela da se moje kćeri posvete i neizlječivim bolesnicima. Jer često takvi bolesnici izgube vjeru, očajavaju, govore protiv Boga, misleći da ih je zapustio. Oni imaju veliku potrebu da ih netko podigne u vjeri, da ih sokoli u patnji. Treba ih tješiti, pobuđivati u njima pouzdanje, poučiti ih da oni svojim trpljenjem postižu velike milosti u pouzdanju, poučiti ih da trpljenjem postižu za svoju dušu velike milosti i zasluge pred Bogom, te da trpljenjem mogu spasiti i velik broj drugih duša. Treba im naglasiti da Gospodin baš svojim odabranima šalje veća trpljenja, da postanu njemu što sličniji, da ih najobilnije nagradi. Neka znadu da, ako strpljivo i predano u

Božju ljubav podnose svoje boli, tad se njihove boli umanjuju i postaju im lakše.

Budući da se je ova družba ustanovila za širenje Božje ljubavi i za djela milosrđa, tad mora i biti za djela milosrđa. Kad sam poslije Prvoga svjetskog rata vidjela njegove žalosne i užasne posljedice i tolike jadne, molila sam Gospodina da mi dadne da mogu slobodnije izvan roditeljske kuće činiti djela milosrđa, pomagati bijednima, spašavati siročad. Prema savjetu pokojnog biskupa Josipa Marčelića, na današnji dan, 25. ožujka 1919. godine, ostavila sam svoju roditeljsku kuću, te sa svojom drugaricom Marijom Telenta, poslije našom s. Gabriealom, otišla u mali stan gdje su stanovale časne sestre ančele. Tu smo, uz pomoć drugih koje su nam se pridružile, nastavile s radom oko pučke kuhinje za 3000 siromašnih, za 150 djece u obdaništu, koje smo besplatno držale i davale im objed. Otvorile smo sirotište i vodile katolička društva s nakanom da ih sve Bogu dovedemo, potičući ih da uzljube svoga Boga i Stvoritelja.

Zato, mile moje, slijedimo u započetom djelovanju iz ljubavi prema trpećem Kristu u njegovim udima, koji će nas na sudnji dan prema tomu suditi, pa ćete tada biti sretne čuti njegov božanski glas: »Dođite blagoslovljeni Oca mojega, jer sam bio gladan i nasitili ste me, jer sam bio žedan i napojili ste me.«

Osobito budimo milosrdne prema sirotama i udovicama, kako kaže sv. Jakov: »Bogoljubnost čista i neokaljana jest: zauzimati se za sirote i udovice u njihovoj nevolji, čuvati se neokaljanim od

ovoga svijeta« (Jak 1,27). Budite milosrdne i s onima koji vam dođu izvana raditi. Poučite ih u kršćanskom nauku i učinite im koje djelo milosrđa iako baš toga i nisu potrebni, ali čineći i njima koje djelo kršćanske ljubavi, ojačat će im se vjera i reći će: »Našli smo milosrđe u ovoj kući Gospodinoj«, pa će hvaliti Boga i još se jače uvjeriti da gdje su Bog i vjera, tu su i milosrđe i ljubav.

Otvarajte mnoga sirotišta i mnoge domove, da što više duša možete utješiti i spasiti. Ali, drage sestre, sve to se ne može ostvarivati, ako Družba bude oskudijevala s članicama. Dakle, svim silama i molitvama nastojte da isprosite od Gospodina novih, dobrih zvanja, pa bile i malo odmakle u dobi, još bolje, jer će one moći odmah shvatiti uzvišenost djela milosrđa i širokogrudno se žrtvovati u službi Božjoj. Jer ako nema sila, ne može se povećavati djela milosrđa, otvarati bolnice, raditi za duše i voditi ih k spasenju. Ali treba da znate, drage sestre, da savršen redovnički život privlači zvanja.

Imamo mnogo svetih primjera u utemeljiteljima raznih družbi, koliko su se oni žrtvovali da dovedu duše k Bogu, kao sv. Ivan Bosco, Cottolengo i drugi. Mi ih, dakle, slijedimo, tražimo duše, moramo biti gorljivi lovci duša i tad će nas Isus milosrdnim okom promatrati, naći će utjehu u našem djelovanju, a na koncu života će vam reći: »Dođi, odabrana zaručnice moja, dođi u vječni počinak.« Ne smijemo se nikada umoriti u činjenju djela milosrđa, jer ova zemlja nije mjesto počinka. Počinak dolazi tek poslije smrti onima koji su vjerno i ustrajno radili za života.

Pravednice među narodima

O 20. i 35. obljetnici smrti s. Cecilije i s. Karitas

U siječnju 2025. godine, ove jubilarne godine, navršilo se 20 godina od smrti s. M. Cecilije Jurin (19. siječnja 2005.) i 35 godina od smrti s. M. Karitas Pirović (31. siječnja 1990.). Zašto nam je u ovoj godini važno spomenuti ove dvije sestre Družbe Kćeri Milosrđa Trećega samostanskog reda sv. Franje?

Njih je, između svih drugih sestara naše družbe, koje su djelovale u duhu družbine karizme milosrđa, Providnost odabrala za primateljice počasne titule Pravednika među narodima, a koju od 1963. godine dodjeljuje Memorijalni kompleks Holokausta Yad Vashem u Jeruzalemu. Ovu je instituciju 1953. godine osnovao izraelski parlament Knesset s nakanom »ovjekovječiti uspomenu na poginule Židove« i »ovjekovječiti uspomenu na one ne-Židove koji su riskirali svoj život spašavajući Židove«. Svaki pravednik dobiva posebno kovanu medalju i povelju te mu se dodjeljuje počasno izraelsko državljanstvo. Isprva je za svakog pravednika na Gori sjećanja bilo zasađeno jedno stablo, ali nakon što je ponestalo mjesta imena pravednika se upisuju na Zid časti u Vrtu pravednika u Yad Vashemu. Počasnu titulu Pravednik među narodima dodjeljuje se ljudima koji nisu Židovi, a tijekom Drugoga svjetskog rata riskirali su vlastiti život, slobodu i sigurnost za spas najmanje jednog Židova od smrti ili deportacije, i to bez ikakve materijalne naknade ili koristi. Sve je to navedeno na internetskim stranicama Hrvatskoga spomenara gdje su navedena i imena 130 hrvatskih pravednika među narodima, a naše su sestre navedene pod brojem 20 i 21. Priznanje su dobile 26. listopada 1989. godine u Splitu, jer zbog bolesti i starosti nisu mogle

putovati u Jeruzalem da im se tamo uruči. Titulu pravednika među narodima dobile su zbog dobra koje su učinile židovskoj djeci o kojoj su se skrebile i koju su skrivale, izlažući se opasnosti za vlastiti život. Spasile su naše sestre mnoge nevoljnike u ta zla vremena kad ljudski životi, a posebno pripadnika nekih naroda, nisu ništa vrijedili, dapače nagrađivalo se one koji su te ugrožene uništavali i zadavali im mnoge muke.

Jedan od takvih spašenika, izuzetno zahvalan i pošten čovjek, nije zaboravio Božja dobročinstva i dobrotu ovih naših dviju sestara. Albert Avraham Albahari, mali Bata, 2021. je u Haderi opisao svoje uspomene iz djetinjstva, od četvrte do četrnaeste godine, u malom zapisu *Mojih deset izgubljenih godina, i još ponešto...* A mnoge prizore, koji su mu se iz toga razdoblja urezali u sjećanje, od bijega pred bombardiranjem iz rodnoga Sarajeva do dolaska u zemlju svojih predaka, materijalizirao je u umjetničkim figurama. Bio je potomak sefardskih Židova koji su se u Sarajevo doselili iz Španjolske. Rođen je 26. studenog 1937. godine. Početkom 1942. je dospio u Split, nakon što ga je teta uspjela izvesti iz logora u kojem mu je stradala majka s drugim članovima obitelji, a otac je već prije bio nestao. Poslije završetka rata, uz pomoć jednog rođaka patizana, dospio je u Sarajevo, a onda je preko židovske općine upućen u Izrael. U zrelijoj se dobi počeo zanimati za svoje korijene u tadašnjoj državi Jugoslaviji i jedno je pismo uputio u Split. Nakon duga lutanja, pismo je dospjelo do s. Cecilije koja mu je odgovorila 18. listopada 1985. Uspio je doći u Split u ljeto 1988. i posjetiti svoje dobrotvorke i zahvaliti im za hrabrost i milosrđe u teško vrijeme. U

WHOEVER SAVES ONE LIFE IS AS THOUGH HE HAD SAVED THE ENTIRE WORLD

כאילו קיים עולם חלא

כל המקיים נפש אחת

תעודת כבוד Certificate of Honour

THIS IS TO CERTIFY THAT IN ITS SESSION OF 21 JUNE 1989 THE COMMISSION FOR THE DESIGNATION OF THE RIGHTEOUS, ESTABLISHED BY YAD VASHEM THE HOLOCAUST HEROES & MARTYRS' REMEMBRANCE AUTHORITY, ON THE BASIS OF EVIDENCE PRESENTED BEFORE IT HAS DECIDED TO HONOUR

**Sister Cecilija
Jozica Jurin**

WHO, DURING THE HOLOCAUST PERIOD IN EUROPE, RISKED HER LIFE TO SAVE PERSECUTED JEWS. THE COMMISSION, THEREFORE, HAS ACCORDED HER THE MEDAL OF THE RIGHTEOUS AMONG THE NATIONS AND HAS AUTHORIZED HER TO PLANT A TREE IN HER NAME IN THE AVENUE OF THE RIGHTEOUS AT YAD VASHEM ON MOUNT OF REMEMBRANCE, JERUSALEM.

Jerusalem, Israel
18 SEPTEMBER 1989

וזאת לתעודה שבישיבתה פיוס יח סיון תשפ"ט החליטה הוועדה, לציון חסידי אומות העולם שליד רשות הזיכרון יד ושם על יסוד עדויות שהובאו לפניה, לתת כבוד ויקר ל

**הנזירה ססיליה
זוזיקה זורין**

על אשר בשנות השואה באירופה שעה נפשה בכפה להצלת יהודים נרדפים נידי רודפיהם ולהעניק לה את העדליה לחסידי אומות העולם ולהרשות לה לנטוע עץ בשנה בשדרות חסידי אומות העולם על הר הזיכרון בירושלים.

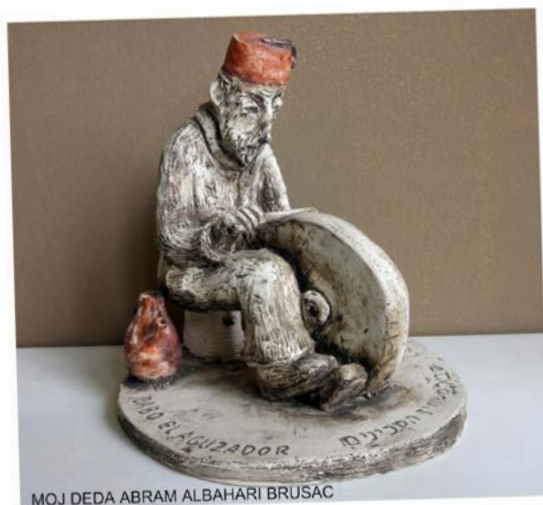
ניתן היום בירושלים, ישראל
יח אלול תשפ"ט

[Handwritten signature]
בשם רשות הזיכרון יד ושם

[Handwritten signature]
בשם הוועדה לציון חסידי אומות העולם

Yad Vashem je bio javio o njihovu djelu i nadležno je povjerenstvo, nakon iscrpne provjere, 21. lipnja 1989. našim sestrama dodijelilo titula Pravednika među narodima.

A njihovo se djelo događalo u Splitu, u samostanu i zavodu koji je u Zvonimirovoj ulici otvorila utemeljiteljica Družbe Kćeri Milosrđa Majka Marija Propetoga. Zavod je sa samostanom stavljen pod zaštitu sv. Josipa, a blagoslovio ga je 19. ožujka 1934. biskup dr. Klement Bonefačić. Sestre su najprije djelovale u župi sv. Petra gdje su se brinule za urednost i ures župne crkve, a odgajale su oko 70 siromašne djece, među kojima su bila i židovska djeca koja su ostala bez roditelja i rodbine. Zgrada u kojoj su sestre čuvale i odgajale djecu u Zvonimirovoj ulici stradala je u bombardiranju Splita 5. prosinca 1942. godine, pa su državne vlasti djecu privremeno sklonile u Lovretsku ulicu br. 9 gdje su ostala do Badnjaka i napokon se nastanila u Sukoišanskoj ulici. Zbog poznatih poslijeratnih posljedica i društvenoga uređenja sestre više nisu smjele imati vlastita obdaništa i domove za djecu, ali su smjele raditi u takvim državnim institucijama i brinuti se za djecu. Mali Bata, kako su ga sestre zvale, opisao

je to vrijeme u Splitu, a i sestre su ga se sjećale, posebice njegova lijepa pjevanja.

U samostanu i zavodu u Zvonimirovoj ulici najprije su radile s. M. Celina Kovač i s. M. Ljerka Milošević, a potom su došle i s. M. Karitas Pirović i s. M. Cecilija Jurin. Svoj karitativno-socijalni rad i apostolat milosrđa sestre su započele 1934. godine s otvaranjem dječjeg vrtića sa 60 djece, a ukinut je 1941. godine, a od 1940. do ukinuća 1949. godine vodile su dječji dom. Pučka je kuhinja osnovana 1934. godine, a ukinuta 1945. godine. Od 1937. godine vodile su školu krojenja i ručnoga rada za djevojčice, sve do ukinuća 1941. godine. Vodile su i sirotište te konvikt za djevojčice od 1939. do ukinuća 1941. godine. Uvijek su uspjele imati kuhinju za siromahe i siromašnu djecu, a primale

su odjeću, razne potrepštine i lijekove i davale potrebitima. Posjećivale su bolesne i nemoćne i pružale im svaku pomoć koju su mogle pribaviti, a skrбиле su se i za njihove duhovne potrebe. Poučavale su francuski i njemački jezik te klavir. Brinule su se i o širenju katoličkog tiska. Bile su uključene u pastoralni i župni apostolat vođenjem liturgijskoga pjevanja, davanjem katehetske pouke u redovitoj pripremi djece za prvu pričest i krizmu, a imale su i sakristansku službu u crkvi sv. Petra. Vodile su dva katolička društva (Križarice i Katoličke majke), a sudjelovale su i u vođenju skupina franjevačke mladeži (Frama) te Franjevačkog svjetovnog reda (Tredoredice), kao i u vođenju domaćinstva.

U redovničkom arhivu koji se vodi za svaku sestru, nalazimo podatke o objema sestrama.

KEFALOS u OLUJI NA PUTU ZA PALESTINU 1948

Rastanak... poslednji put ja u majčinom naručju... pre no što me uzme tetka

S. M. Cecilija Jurin

Rođena je 17. ožujka 1912. u Kistanju, od oca Jakova Jurina i majke Gašpe rođ. Rušev. Roditelji su joj dali ime Jozica. Budući da joj je otac bio vojni službenik, često je mijenjao mjesta službovanja, pa je s njim išla i njegova obitelj. Ipak, Jozica je, uz svoja dva brata, najveći dio djetinjstva provela u Preku na otoku Ugljanu. U mladosti je osjetila poziv na posvećeni život kojemu se velikodušno odazvala. U Družbu Kćeri Milosrđa ušla je 7. rujna 1930. godine u Kući matici u Blatu, gdje ju je primila majka utemeljiteljica, Marija Propetoga. U novicijat Družbe ušla je 7. kolovoza 1932. i dobila ime s. M. Cecilija, Srca Isusova. Prve redovničke zavjete položila je u ruke naše majke utemeljiteljice 8. kolovoza 1933., a doživotne zavjete je položila 8. srpnja 1939.

S. Cecilija je bila izuzetno tiha, blaga, jednostavna, ponizna i nenametljiva. Otkrivala je i svoju nadarenost za glazbu u kojoj se usavršavala, a osobitu naklonost pokazivala je za odgoj djece i mladih, što joj je Majka utemeljiteljica i povjeravala.

Na početku svoga posvećenog života, u Kući matici, tijekom četiri godine poučavala je sestre u sviranju i vodila pjevanje. U filijali u Sobotici bila je od 1934. do 1936. i tijekom te dvije godine bile su joj povjerene djevojke u konviktu, a istodobno je vodila Društvo križara, crkveno pjevanje, pomagala je u zabavištu i položila završne ispite iz glasovira.

Godine 1937. je premještena u filijalu u Split. U toj joj je filijali bio povjeren odgoj djevojčica u konviktu, a poučavala je djecu i mlade u sviranju, davala je satove pjevanja i vodila Društvo križarica. Od 1938. do 1947. obavljala je i službu mjesne predstojnice.

Od 1944. do 1949. radila je u državnom dječjem domu u Splitu. Od 1952. godine premještena je u dodijeljeni nam stan u Tršćanskoj ulici gdje je s. Cecilija, uz različite službe, obavljala i službu mjesne predstojnice do 1960. godine. Kao savjesnoj i odgovornoj osobi, povjeravana joj je služba mjesne predstojnice u više navrata, uvijek uz još pokoje zaduženje, a posljednji mandat predstojnice ispunila je od 1964. do 1970. godine, obavljajući uz to različite kućne poslove.

Godine 1977. premještena je u našu zajednicu Svete Obitelji u Splitu, gdje je s velikom ljubavlju i pedantnošću održavala čistoću crkvenoga i svećeničkoga rublja. A posebno je bila gostoljubiva vratarica i telefonistica. Svatko je i u svako vrijeme bio dobrodošao, radosno primljen, ugošćen i prihvaćen. U svojoj 89. godini života primila je dekret kojim je premještena u našu zajednicu sv. Josipa u Splitu, Petrinjska 1, gdje je bila pošteđena svih obveza. Ovo

vrijeme na poseban način ispunila je molitvenim programom od jutra do noći. Imala je popis potrebnika i potreba Crkve i društva za koje je svaki dan redovito molila, a na sestre svoje zajednice zazivala je Božji blagoslov.

Mudru djevicu koja je cijeli život držala upaljenu svjetiljku, sestrice smrt je zatekla pripravnju. U susret svome Zaručniku poslala je u srijedu, 19. siječnja 2005., u 12.10 sati nakon što je sa svojim sestrama izmolila Anđeo Gospodnji. Ta simbolika podneva kad se moli anđeosko pozdravljenje odaje blizinu Blažene Djevice Marije, a dan srijeda, koji je posvećen sv. Josipu, kojega se časti i kao zagovornika dobre smrti, kao da kaže da su našu sestru odnijeli u Isusovo naručje.

Sestre su je doživljavale kao osobit Božji dar, posebice njezinu tihost, ljubav, velikodušnost, skromnost, nenametljivost, uslužnost, diskretnost, brižljivost i dobrohotnost pa su čeznule biti u njezinoj blizini. Njezina majčinska i sestrinska ljubav, lijepa i obazriva riječ, diskretna i čvrsta gesta za svakoga od njih bila je dar koji ih je mijenjao i liječio. Sve je to izviralo iz njezine molitve, tihe žrtve i radikalnog predanja Gospodinu. Bila je dosljedna i sigurna da je Gospodin onaj na koga se uvijek može osloniti jer nije sumnjala u njegovu vjernost. Stoga nimalo ne začuđuje što su i stranci u njoj prepoznali jaku ženu, majku i sestru, i što su je upravo Židovi nagradili zemaljskim odličjem Pravednika među narodima što je primila s nelagodom jer je uvijek željela da izvrši onu evanđeosku »neka ne zna lijeva što čini desnica«. Nije željela da njezinu ljubav zamjećuju drugi nego samo oni kojima je namijenjena, a takvih je bilo mnogo.

Zahvalni smo Bogu, za dar njezina života, za primjeran život koji je obogaćivao naš narod i našu družbu. Zahvalni smo joj što je bila tiha, a odlučna, što je s malo naobrazbe znala mudro ići naprijed, nadići sve životne nevolje i tako znala savjetovati i pomoći druge.

S. M. Karitas Pirović

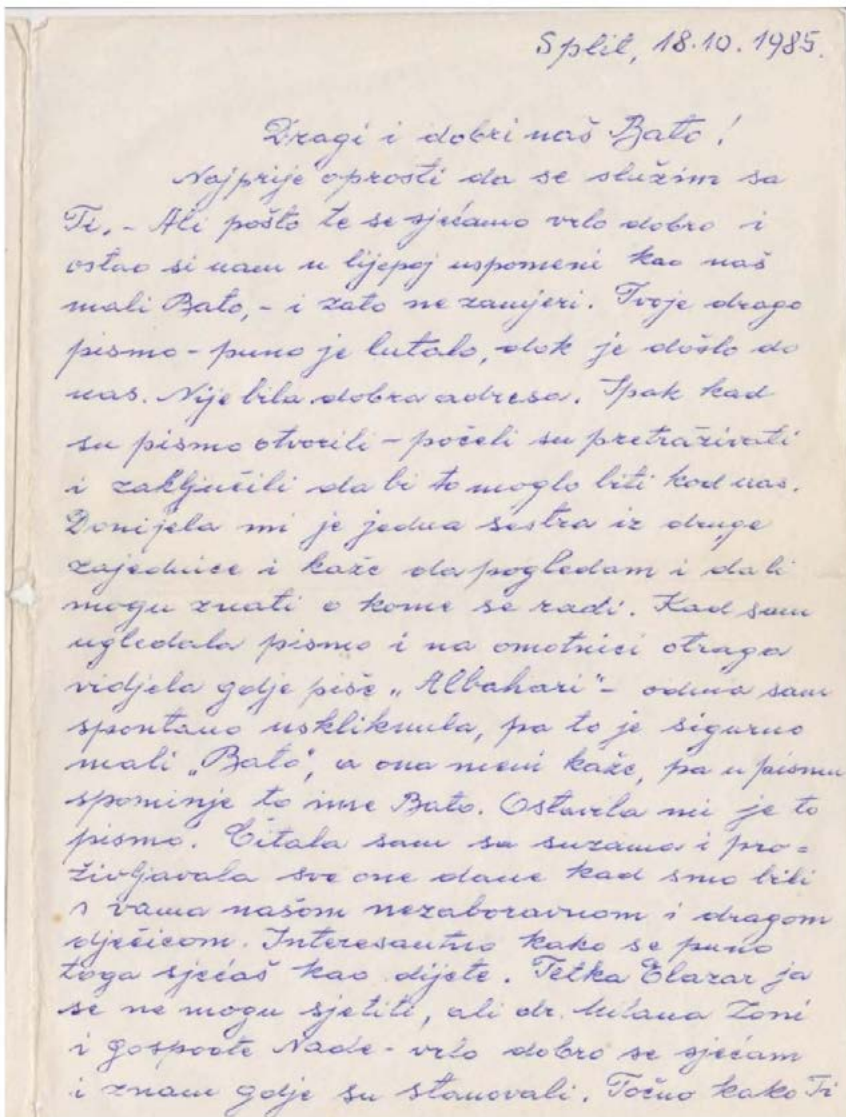
Ugradivši život u čine ljubavi za nebrojenu braću i sestre, preminula je blago u Gospodinu, u srijedu, 31. siječnja 1990. Rođena je 8. rujna 1912. u Blatu i na krštenju dobila ime Katica. U krilu brojne obitelji primila je čvrst poklad vjere. U 17. godini, po završetku 2. razreda građanske škole, odgovorila je velikodušno na Gospodinov poziv u redovnički stalež. Napustivši roditeljski dom postala je članica nove duhovne obitelji u rodnom Blatu, 4. svibnja 1930. U novicijat je stupila 24. lipnja 1931. Prve zavjete položila je 6. kolovoza 1932., a doživotne 8. srpnja 1938.

Naša draga s. Karitas utjelovila je u franjevačkoj jednostavnosti značenje imena koje je nosila. Dokazivala je konkretnim životom da malo ljubavi prema konkretnom čovjeku vri-

jedi više nego sva ljubav prema čovječanstvu. Posvjedočila je to naša s. Karitas na svim postajama služenja, počev od Zagreba i Zemunika, preko Ugljana do rodnog Blata i Splita. Neumorno požrtvovna, radosno je služila svima. Nijedna žrtva nije joj bila poteškoća kad je u pitanju bližnji u osobi sestre, svećenika, djeteta, bolesnika, siromaha. Iz njezina jednostavnog lika zračio je životni optimizam, a smisao

za humor imala je do posljednjega daha svoga blagoslovljenoga života.

Zahvalni smo Bogu za ovakve sestre koje su znale odgovoriti na izazove svoga vremena vjerne karizmi Družbe Kćeri Milosrđa i evanđeoskom navještaju. Neka nas sve zagovaraju kod Gospodina da i današnje sestre Kćeri Milosrđa znaju i mogu odgovoriti na sve suvremene izazove i vjerno živjeti karizmu milosrđa.

pisao. Oni su se uvijek s Gubrača na Tolu - 2
kod nas zadržavali. Najprije u našem samo-
stauu gdje se bio smjestio - to je bilo dvorla blizu
Dr. Zoni, ali tu se sigurno ne sjećam. Tu mi
bio kratko vrijeme, jer smo tu stradali
od bombardiranja. Zatim smo otišli i sklonili
se u ovaj samostau gdje spominješ, da smo zbog
bombardiranja u prvom spratu, a na
prvom katu u srbi ušli. Tu smo se sklonili
i stanovali samo do dana. Tada nam je
Općina dala lijepu zgradu sa vrlo lijepim
vrtom i dvorištem sa ulazom na ulicu.
To se sigurno sjećam. Ovdje smo isto spavali
u prvom spratu zbog bombardiranja. Ova foto-
grafija broj 1 gdje smo mi sa vanom
to je u vrtu pred ulazom u zgradu. Te te
fotografije dala sam fotokopirati i por-
cirati slije sa visom crupicom i slije sa
tebom i još dvojicom. Tajem 6 fotografija
i na svakoj piše broj - utoliko da znaš
kad slobije - da li se primis sve u redu.
Na fotografiji broj 6. naravno je broj 1
iznad slobije - to je bila mala isto od
vaših Pogođa Medika iz Banja Luke, a
pred br 2. Papp Erna iz Sarajeva. Još je
bio mali Benko Švarc i mala sestra
Eolica iz Zagreba. Bili su kod nas
zaštiteni njihovoj majke, bake i tetke.

-3-
Na fotografiji broj 6. to su ulazna vrata
u zgradu. Tu su i ove (fotografije) fotografije
obavljene pred kućnim vratima. U ovaj samo-
stau gdje spominješ da si bio u proljeće 1983.
tu ste bili samo Loda - zbog stradanja u
našoj kući i zatim smo preko Općine ušli
u zgradu i tu je bio taj prvom - dvorište
i ulaz na ulicu. Te je fotografiranje bilo
u tom domu - u toj zgradi pred ulazom.
Kasnije ste bili raspoređeni po godinama
i smješteni u razne domove. Ne sjećam se
točno kad je to bilo i gdje je to bio broj -
stau, ali znam da mi je to bio najteži

uolaras u životu kad su čas - našu dra-
gu djecu digli - da koje smo u najtežim
momentima toliko ljubavi i brige uložili.
Ne mogu se nikako sjetiti gdje si ti bio
smješten. Mi smo dobili iz vas drugu
djecu prema gostinacima. Po tvom prijatelju
vi ste kasnije bili u dom, gdje su bila veća
djeca. Tamo ste spremali sponice među
djetetom: "Marine plivojko". Ti si uistinu
imao lijepi glas i dobar sluh. Ne znam
da li se znaš pro mame kojeg slještaka
i sljevočice. Na primjer s desne tebi
na fotografiji je mali Žuro, a s lijeve
mali Joso. Ovaj mali najmanji
je mali Boris. Povikaj mi mu

proginuti. Ostala ih je sestra. Ona mi -4-
ste stanas dobar i čist. Tvoja je to
utjehovnelika. Dragi naš Beto, ponovo
molim, da mi ne zamjeriš da te
oslovdjavam sa "Te". Mami je se uspomina
i spicaju kad si bio s nama čas
naše malo dobro vlijete. Svih za
koje smo se u životu brinuli sa ljubavlju
svaglasno preporučim i molim da
čas dobrotu Božju u životu prati-
štiti i pomagati. Joo je tu jedna naša
vel enit, koje je bila sa djecom, ali
je u drugoj kući blizu. Pokazala nam
je tvoje pismo, ona je bila isto divna
i prozračavala kao i ja. Tvojim
6 fotografija i obilježje su tvoje.
Eto, biti ti mi osobito milo, ako
obavijestiš da si primio u redu.
Zamoli sa žigom da ovo primis
i da te kroz život prati Božja
pomoc i blagost - porokacija

Jozica s. H. Cecilija Jurin

Sukošauska 8

58000 Split

Jugoslavija

Medalja pravednika za dvije redovnice

Jedna skromna svečanost se odigrala 26. listopada 1989. godine u hotelu »Bellevue« u Splitu. O toj svečanosti se oglasila i *Slobodna Dalmacija* i *Beogradska Politika* i TV. U centru te svečanosti bile su dvije redovnice Družbe Kćeri Milosrđa, s. Cecilija i s. Karitas. U pratnji svećenika došle su u raskošan hotel. Dočekanе su pljeskom, a isto tako ispraćene. Počelo je pozdravom i komemoracijom za poginule Židove za vrijeme rata. Govorio je predsjednik židovske zajednice iz Splita Tauber Edward, a onda predsjednik Židova u zemlji dr. Kaldbury Laci. Predočio je strahote rata. Toli-ka ubojstva. Ali, u toj tami života bilo je svijetlih likova koji su se borili za život. Među njima su bile katoličke redovnice.

»Mi danas, s velikim zakašnjenjem želimo reći hvala. Mi danas dodjeljujemo nagradu 'Medalja pravednika' dvjema redovnicama s. Ceciliji Jurin iz Preka kod Zadra i s. Karitas Pirović iz Blata na Korčuli«, rekao je dr. Laci. Na sestrama se vidjela uzbuđenost. Ujedno su pozvane da u Jeruzalemu posade drvo u aleji pravednika Yad Vashem – a na brdu sjećanja u Jeruzalemu.

Imali smo kratak razgovor sa s. Cecilijom koja danas radi u župi sv. Josipa.

Kada je započeo Vaš rad u Splitu?

Kćeri Milosrđa su započele svoj rad u Zvonimirovoj ulici 1934. godine. Dom je nosio ime sv. Josipa. Bio je blizu stare crkve sv. Petra. Bila je to skromna zgrada, ali puna života.

Što je sve bilo?

Bila je domaćinska škola, krojačka, internat za djevojke i vrtić za djecu. Davali smo instrukcije iz njemačkoga, glasovira, a preko nas smo imali i crkvu. Bilo nas je devet sestara. Također smo kuhali za siromahe. Dolazilo ih je petnaestak svaki dan.

Kako je bilo za vrijeme rata?

Bilo je teško. Izuzetno teško... bolje da ne pričam. Nikad nismo navečer znale hoćemo li sutra biti žive. Zbog nesigurnosti zatvorili smo internat za djevojke. Tada smo imale samo sirotište. Da, sirotište. Primale smo uglavnom ugroženu djecu. Većina njih je bila bez roditelja. Zato je bilo iz neke obitelji i po petero djece. Što smo mogle? Nismo mogle gledati djecu koja pate.

Jeste li gledale na vjeru ili na nacionalnost?

Nikada! To nismo nikada dovodile u pitanje. Tako su kod nas bili katolici (većinom), pravoslavni, a bilo je mnogo židovske djece. Svi su oni bili

zajedno. Razlike nije bilo. Zajedno su se igrali, pjevali, molili, išli na šetnju. Bili su jedno.

Kako je bilo sa židovskom djecom?

To je priča za sebe. Mnogi roditelji su poubijani ili odvedeni u logore. Ostala su siročad. Njihova rodbina ili prijatelji su ih donijeli kod nas. Znali smo za sve opasnosti koje prijete ako otkriju djecu kod nas. Ali... što smo mogle? Djecu smo primale, a o tome nismo nikome govorile. Ja, kao poglavarica kuće, i s. Karitas, kao odgojiteljica, jedine smo to znale. Nismo govorile ni sestrama. Nismo ih htjeli opterećivati. Strah je uvijek bio prisutan. Kad god je netko pozvonio već smo mislili da je kontrola. Tako su prolazili dani, a djeca su rasla. To je bila naša velika radost. Rodbina je djeci radi sigurnosti promijenila i ime. Tako je jedan dječak imao ime Avraham Albahari i mi smo ga zvali Bata.

Ime Bata se je spominjalo i na primanju?

To je povijest za sebe. On je završio u logoru negdje kod Sarajeva sa svojom majkom. Njegova teta, mamina sestra, posjetila ih je i uspjela je maloga izvesti iz logora. Na portirnici je uvjerala stražara da ga je ona dovela sa sobom. Odmah je bio prebačen u Split kod jedne židovske obitelji. Bio je to dr. Zone. On je dijete donio k nama. Bio je kod nas nekoliko godina. Dijete je raslo. Bio je vrlo simpatičan. Poslije rata je odveden u jednu židovsku općinu, a poslije je prebačen u Jeruzalem. Prošle je godine bio kod nas. Prije toga nam je pisao ganutljiva pisma. Evo nešto iz jednog od tih pisama: »Hoću da znate da ja danas kao odrastao čovjek puno zahvaljujem vama što ste mi spasili život. Vi ste nas štitili u godinama užasa. U moje ime i ime moje djece (imam ih četvero) veliko hvala...« Javljaju se i drugi. Mnogi su već umrli.

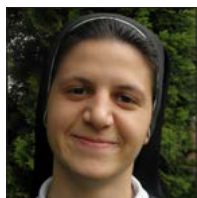
S. Cecilija je li Vas i s. Karitas iznenadilo ovo odlikovanje?

Jest. Ja bih više voljela da to nisam primila. To mišljenje dijeli i s. Karitas. Bolje bi bilo da je ostalo u tajnosti. Bog zna sve. Za druge nije ni važno. Ali moram reći da mi je, s druge strane, i drago. Neka se čuje istina. Užasno mi je teško čuti ili čitati laži na račun redovnica. To je grozno. Možda će ovo priznanje neke osvijestiti.

S. Cecilija, želite li još nešto reći?

Mogla bih Vam dugo pripovijedati. Želim pozdraviti sve one koji su prošli kroz našu kuću, a sada su živi. Ujedno poručujem onima koji govore i pišu o povijesti, neka govore istinu.

Intervju je imao: don Ivan Nedić, SDB

s. M. Kristina Injić,
vjeroučiteljica u OŠ u Novskoj

U Marijinu domu u Lužnici pored Zagreba održan je od 22. do 28. veljače 2025. godine IX. redoviti kapitul Provincije Krista Kralja, kojem je predsjedala vrhovna predstojnica Družbe Kćeri Milosrđa M. Fides Babić, a u njegovu je radu sudjelovalo 16 sestara naše provincije. Misao vodilja slavlja provincijalnoga kapitula bilo je pitanje sv. Franjo upućeno Isusu Kristu: »Gospodine, što hoćeš da učinim?«

Kapitulu je prethodila trodnevna duhovna obnova, od 22. do 24. veljače, koju je predvodio fra Bojan Rizvan, član Franjevačke provincije sv. Jeronima i župnik župe Presvetoga Srca Isusova u Zadru. Potaknuo je sestre kapitularki na odgovornost, iskrenost i avanturu duhovnosti koja počinje i događa se pred križem, tom katedrom ljubavi, i na avanturu poslušne vjere. Križ je identitet Bogu posvećene osobe, kao što je bio u životu i djelovanju bl. Marije Propeto-

»Gospodine, što hoćeš da učinim?« IX. redoviti kapitul Provincije Krista Kralja Družbe Kćeri Milosrđa

IX. REDOVITI KAPITUL PROVINCIJE KRISTA KRALJA

LUŽNICA, 22.-28. VELJAČE 2025.

ga. I danas postavljamo pitanje, kao nekoć sv. Franjo: »Gospodine, što hoćeš da učinim?«, a Gospodin i nama danas odgovara kao i sv. Franji: »Idi i popravi moju Crkvu.«

Zahvalne Bogu na daru zajedništva i fra Bojanu na poticajnim mislima koje su nas osnažile u našem predanju Bogu, započele smo slavlje IX. kapitula 24. veljače.

Upravo u tom duhu predanja Gospodinu i raspoloživosti za njegovu volju protekao je i sam rad u kapitulu. Zahvalne za sve proteklo i s povjerenjem u nadolazeće, sagledavale smo suvremenu stvarnost naše provincije u svjetlu stoljetne prisutnosti naših sestara u različitim stvarnostima naše domovine u koje nas je uvodilo Božje milosrđe. Duboko smo svjesne kriza i izazova s kojima se susreću opća Crkva i suvremeno društvo, a koji ne mimoilaze ni nas u Družbi. Sve nas to ne obeshrabruje, nego nam ta svijest jača nadu da je Bog neupitni Gospodar povijesti i svih zbivanja i da se kao Kćeri Milosrđa predajemo u njegove providnosne ruke.

Promišljanja o stvarnosti naše provincije i odgovore na ozbiljne izazove za sve naše provincije u Družbi Kćeri Milosrđa te radu sestara u Crkvi i svijetu sažele smo u 18 odluka kapitula. Svoj identitet u Crkvi prepoznajemo u tom da gostoljubljem, iskrenim dijalogom i prašta-

njem jačamo naše uzajamno milosrđe, kako bismo bile znak Očeva milosrđa, osobito prema onima koji su na rubu suvremenoga društva. Život molitve i pokore sažele smo u sljedećim nakanama: 1. Ozbiljno raditi na obnovi vlastite duhovnosti kako bismo jačale vlastito svjedočanstvo i prisjećale se prvotnoga žara s kojim smo došle u samostan. 2. Uvažavati propisanu šutnju, na osobnoj i zajedničarskoj razini, kao pomoć u ostvarivanju djelotvorne molitve i razmatranja, čuvajući tako sabranost i svijest o sebi kao hramu Božjem čije su dostojanstvo i svetost nepovredivi. 3. Prakticirati vježbu *Lectio divina* u zajednici uz pomoć ponuđenih formativnih materijala koje će pripremiti povjerenstvo za trajnu formaciju. 4. Njegovati točnost, skladnost i ljepotu liturgijske molitve.

Život zajednice želimo jačati sljedećim odlukama: 1. Jačati naše sestrinstvo dijalogom, uzajamnim prihvaćanjem, povjerenjem, poštovanjem i praštanjem. 2. Izgrađivati kulturu iskrenog poštivanja sestrinskog zajedništva ispravnim korištenjem društvenih medija koji ne smiju biti sredstva ometanja, zatvaranja i bijega od zajednice te razborito i primjerenom odabirati sadržaje koje objavljujemo na osobnim i zajedničkim stranicama društvenih mreža. 3. Odrediti jedan dan u tjednu u ko-

jem će zajednica izdvojiti vrijeme za slavljenje kapitula, čitanje dopisa viših predstojnica i crkvenog autoriteta, duhovne baštine naše majke utemeljiteljice i povijesti Družbe i za rekreativni program i sl. Nastavljamo i suradnju s našim suradnicima vjernicima laicima, posebice onima organiziranim u skupine *Bisera Očeva milosrđa* i *Poslanika Milosrđa*. Naš je redovnički odgoj pred velikim izazovima i stoga smo iznova odlučile: 1. Sustavno raditi u apostolatu duhovnih zvanja: odgovornom molitvenom podrškom svake sestre, euharistijskim klanjanjem, moljenjem žive krunice, a jednoj sestri povjeriti rad u apostolatu duhovnih zvanja. 2. Prakticirati duhovno vodstvo i nastaviti s trajnom formacijom osobno, u zajednici i na razini provincije organizirajući za sve sestre različite duhovne i terapijske sadržaje sukladno dobi i potrebama. Postupak za proglašenje svetom naše blažene majke utemeljiteljice je u tijeku i stoga smo odlučile i dalje raditi na promicanju poznavanja njezina života i djelovanja posjećujući župe i nastaviti raditi na novim izdanjima iz njezine pisane ostavštine. Uvidjele smo da bi bilo dobro blaženičinim štovateljima koji žele provesti vrijeme u molitvi i duhovnoj obnovi u njezinu svetištu omogućiti boravak u Kući matici.

Sestre kapitularki će te odluke nastojati primijeniti u svom osobnom životu i životu svojih zajednica. Uz objavljene spise iz bogate duhovne baštine naše blažene majke utemeljiteljice Marije Propetoga te družbine temeljne dokumente Konstitucije i Direktorij, naše su odluke jasan smjerokaz za siguran hod u narednom trogodištu naše provincije.

Četvrtak, 27. veljače bio je izborni dan. Nakon molitve, osobnoga promišljanja i zaziva Duhu Svetomu pristupile smo činu izbora provincijalne uprave za sljedeće trogodišnje razdoblje. Izabrane su: provincijalna predstojnica s. M. Emila Barbarić, prva savjetnica i zamjenica s. M. Agneta Juka, druga savjetnica s. M. Mirjam Gadža, treća savjetnica s. M. Jasminka Gašparović i četvrta savjetnica s. M. Geralda Vrkić. U duhu vjere i pouzdanja u Božju dobrotu, izabrane sestre prihvatile su službu, svjesne da ovakav oblik služenja može donijeti ploda samo u zajedništvu vjere, sestrinskoga zajedništva, ljubavi i molitve. Svjesne smo oslabljenih tjelesnih snaga i uznapredovale dobi naših sestara, ali smo tim više svjesne i snage Duha u kojem sestre, unatoč izazovima, ne posustaju u svjedočenju Milosrđa i u izgradnji Božjega kraljevstva. Vjerujemo da je to temelj svjetlije budućnosti naše provincije i cijele

Družbe, kao i stjecanja novih duhovnih zvanja.

Ovom je prigodom vrhovna predstojnica M. Fides Babić predstavila Opći projekt Družbe i Odluke XVI. redovitoga vrhovnog kapitula Družbe i pozvala sestre kapitularki da ih u duhu vjere prihvate i sestrama u svojim zajednicama pomognu u njihovoj primjeni.

Rad IX. provincijalnoga kapitula završile smo 28. veljače 2025. godine, zaželjevši novoj provincijalnoj upravi puninu Božje milosti u vodstvu naše provincije te blagoslovljen hod u provođenju odluka u franjevačkoj radosti sa svim sestrama u provincijalnim zajednicama.

Život

Živjeti znači
od darovanog materijala
složiti dvije grede
jednu od sreće,
drugu od tuge
učvrstiti ih srcem
zaliti suzama
obasjati osmijehom
pa ih zagrliti
na ramena podići
i moliti
Oče, ako je moguće...

Jela Protić
Blato, srpanj 2024.

Molitva bl. Mariji Propetoga

Vječni Oče,
u svom neizmjernom milosrđu
htio si da Krist za nas
trpi sramotu križa da nas
njegovom sinovskom poslušnošću
oslobodiš od vlasti Zloga.
Udijeli nam da iskusimo žarku ljubav
prema Kristu i Crkvi
koja je obilježila život i djela
bl. Marije Propetog Isusa.
Dopusti nam
da se radujemo plodovima milosti,
koje izvire iz drveta
Spasiteljeva slavnoga križa,
da mogemo zajedno sudjelovati
u tvojoj vječnoj slavi.
Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molimo javite o
dobivenim uslišanjima
po zagovoru
bl. Marije Propetoga:

Družba Kćeri Milosrđa
TSR sv. Franje

Ive Mallina 4
HR-10000 Zagreb

e-mail:
provincija@kcerimilosrdja.hr

www.marijapropetog.hr

**TEBI MAJKO – glasilo Svetišta
bl. Marije Propetoga Isusa Petković**

Osnivač:

Općina Blato – Odbor za promicanje štovanja
bl. Marije Propetoga Isusa Petković

Izdavač:

Družba Kćeri Milosrda TSR sv. Franje
Ive Mallina 4, HR-10000 Zagreb

Glavna i odgovorna urednica:

s. M. Juliana Beretić

Pomoćnica glavne urednice i lektorica:

Katica Knezović

Uredničko vijeće:

s. M. Emila Barbarić, s. M. Vlatka Bratinščak,
s. M. Jasna Crnković, s. M. Jasminka Gašparović,
s. M. Janja Jurman, Katica Knezović,
s. M. Jelena Krilić, s. M. Fatima Kršlović,
s. M. Silvana Milan, s. M. Neliya Pavlović,
Teo Šeparović, s. M. Angelina Tokić

Fotografije:

Arhiv Hrvatske provincije Krista Kralja i družbine vr-
hovne kuće u Rimu, sudionici događanja i privatne.

Adresa uredništva i vicepostulature:

Radoševa glavica 16, HR-20340 Ploče-Stablina;
tel. 00 385 20 679 969
e-mail: provincija@kcerimilosrdja.hr

Oblikovanje, grafička priprema i tisak:

Tiskara Rotim i Market

Naklada: 1500 primjeraka

<http://marijapropetog.hr/tebi-majko/>

Glasilo izlazi tromjesečno

Godišnja pretplata:

Republika Hrvatska 6,00 Eura • BiH 12 KM • ostale
europske zemlje 12 EUR • zrakoplovne pošiljke 25
USD ili protuvrijednost u eurima

Računi glasila: za pretplatu i priloge podrške u Hr-
vatskoj poštanskoj banci,

Kunski i devizni račun:

HR26 23900011100341407

BIC code: HPBZHR2X

Družba Kćeri Milosrda TSR sv. Franje,
Ive Mallina 4, HR-10000 Zagreb,
s naznakom: za glasilo

Blato

Kuća matica Družbe Kćeri Milosrda
i Svetište bl. Marije Propetoga
Ulica 79., br. 5, HR-20271 Blato
tel. 020 852 800; faks 020 852 806
e-mail: kmilosrdja.blato@gmail.com

www.marijapropetog.hr

»A ja vam kažem, sve ono što činimo
zadnjem siromahu, siroti, bolesniku
činimo Isusu Kristu
(usp. Mt 25,36).

Srce koje ljubi snalazi se, stvara
da pomogne i da dadne drugome.«

bl. Marija Propetoga

**Zaklada »Blažena Marija Petković«
i nadalje pomaže u školovanju srednjoškolaca
i studenata, djece iz siromašnijih obitelji, a
potrebe su iz dana u dan sve veće. Svjesni
smo toga da nitko od njih ne bi smio biti
uskraćen u školovanju koje im otvara vrata
za osamostaljenje i pomaganje mlađoj braći i
sestrama, kao i u uzdržavanju obitelji.**

**Svjesni smo i toga da nikome u ova bremenita
vremena nije lako, ali ipak s pouzdanjem
kucamo na vaša vrata sa zamolbom da ne
zaboravimo našu braću i sestre u potrebi,
posebice djecu koja se bez školovanja ne mogu
nadati boljoj budućnosti – tu im nadu ne
smijemo ugasiti.**

**Imajmo hrabrosti od onoga malo odvojiti za one
koji nemaju ni toliko. Bog vas blagoslovio!**

Kunski i devizni račun:

IBAN: HR6824080021100022172

SWIFT/BIC: PAZGHR2X

Partner banka d.d. Zagreb

HR-10000 Zagreb, Vončinina 2

Zaklada »Blažena Marija Petković«

Ive Mallina 4, HR-10000 Zagreb

e-mail: zaklada.bmp@kcerimilosrdja.hr

Naslovnica:

Detalj s proslave spomendana bl. Marije Propetoga
u župi sv. Petra apostola u Ivanić-Gradu.

Otvarajte mnoga sirotišta i mnoge domove,
da što više duša možete utješiti i spasiti.
Ali, drage sestre, sve to se ne može ostvarivati,
ako Družba bude oskudijevala s članicama.
Dakle, svim silama i molitvama nastojte da
isprositate od Gospodina novih, dobrih zvanja,
pa bile i malo odmakle u dobi, još bolje,
jer će one moći odmah shvatiti uzvišenost djela
milosrđa i širokogrudno se žrtvovati u službi
Božjoj. Jer ako nema sila, ne može se povećavati
djela milosrđa, otvarati bolnice, raditi za duše
i voditi ih k spasenju.

Ali treba da znate, drage sestre,
da savršen redovnički život privlači zvanja.

bl. Marija Propetoga, Rim, 25. ožujka 1962.